

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN VERSCHILLENDE DECRETEN WAT BETREFT DE WERKING VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSINSPECTIE

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet geeft uitvoering aan het Vlaams regeerakkoord waarin is opgenomen dat de onderwijsinspectie zich moet focussen op haar kernopdracht, het doorlichten. Daartoe worden meerdere adviesfuncties die de onderwijsinspectie tot nu toe opnam, geschrapt. Er worden ook vernieuwingen doorgevoerd m.b.t. de doorlichtingen zelf: de mogelijkheid tot onaangekondigd doorlichten, controle op antipestbeleid als onderdeel van leerlingenbegeleiding bij een doorlichting en de verduidelijking dat schoolbesturen opmerkingen kunnen formuleren specifiek bij de inhoud van het doorlichtingsverslag. Daarnaast wordt het voeren van een kwaliteitsbeleid toegevoegd als erkenningsvoorwaarde.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Regeerakkoord

In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 (Parl.St. VI.Parl. 2024-25, nr.31/1) wordt opgenomen:

Om de onderwijskwaliteit te versterken, de planlast te verlagen en de autonomie van leraren en schoolteams te stimuleren, ondersteunen we de opmaak van leerplannen van onderuit. Die leerplannen zijn ambitieuzer dan de minimumdoelen. We bepalen de rollen helder. De leerplannen worden goedgekeurd door het schoolbestuur. De ontwikkelaars van een leerplan kunnen dat desgewenst voor advies voorleggen aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen. De onderwijsinspectie controleert voortaan in elke school alleen nog in welke mate minimumdoelen en maximale leerwinst bereikt worden.

De Onderwijsinspectie moet zich terug focussen op haar kernopdracht, namelijk het doorlichten van wat er in de scholen en op de klasvloer gebeurt. Ze gaat daarbij gedifferentieerd en onafhankelijk te werk op basis van een aantal prestatie- en outputindicatoren (resultaten op de Vlaamse toetsen, het verloop van leraren, doorstroom naar het hoger onderwijs en de arbeidsmarkt, vroegtijdige uitstroom uit de school, het respecteren van het leerrecht van de leerlingen en andere data zoals vervat in Datawijzer) en het Referentiekader Onderwijskwaliteit. Tijdens de doorlichting focust ze op het bereiken van de minimumdoelen en het stellen van hoge verwachtingen, de leerlingenbegeleiding, de interne kwaliteitszorg en het hr-beleid van een school.

We willen dat de overheid kan ingrijpen als het ergens fout loopt. De Vlaamse toetsen zijn per definitie ontwikkelingsgericht en kunnen ook als knipperlicht functioneren. Scholen die op basis van de Vlaamse toetsen bij leerlingen maximale leerwinst bereiken én in vergelijking met gelijkaardige scholen (op basis van leerlingenkenmerken) goede resultaten

boeken, zullen minder doorgelicht worden. Scholen die slecht presteren, krijgen regelmatig de Onderwijsinspectie op bezoek. Na een negatieve doorlichting op basis van het OK kan een verplicht begeleidingstraject opgestart worden. In extremis wordt de erkenning van de school ingetrokken. Sancties staan daarbij in verhouding tot de inbreuk en worden vastgelegd in een regelgevend kader.

2. Uitvoering regeerakkoord en beleidsnota

Ook de beleidsnota 2024 – 2029 Onderwijs en Vorming stelt dat de onderwijsinspectie zich opnieuw moet focussen op haar kernopdracht, namelijk het doorlichten van wat er in de scholen en op de klasvloer gebeurt. Om dit maximaal mogelijk te maken is een reductie in andere opdrachten, zoals adviseringsopdrachten, noodzakelijk.

Het regeerakkoord stelt ook dat tijdens doorlichtingen o.a. moet gefocust worden op de leerlingenbegeleiding en dat we scholen ondersteunen bij het ontwikkelen van een doortastend antipestbeleid. Daarom is het aangewezen om tijdens een doorlichting ook expliciet het antipestbeleid mee te nemen. Daarnaast wordt de mogelijkheid tot onaangekondigd doorlichten ingevoerd. Een laatste wijziging betreft de verduidelijking dat opmerkingen bij een doorlichtingsverslag vanwege schoolbesturen, beperkt moeten blijven tot de inhoud van dat verslag.

Daarnaast wordt het voeren van een kwaliteitsbeleid expliciet opgenomen als erkenningsvoorwaarde voor basisscholen, secundaire scholen, centra voor volwassenenonderwijs en academies voor deeltijds kunstonderwijs en GI-afdelingen. Dit ligt in lijn met de centra voor leerlingenbegeleiding, leersteuncentra en onderwijsinternaten waar dit al het geval is.

Tot slot geeft dit ontwerp van decreet uitvoering aan de intentie om de opmaak van leerplannen van onderuit te ondersteunen, om de planlast te verlagen en de autonomie van leraren en schoolteams te stimuleren. Het advies van de onderwijsinspectie over nieuwe leerplannen komt hiermee te vervallen.

B. Inhoud

1. Schrapping adviseringsopdracht van de onderwijsinspectie

Om ervoor te zorgen dat de onderwijsinspectie zich maximaal kan focussen op het doorlichten, is een reductie in andere opdrachten, zoals adviseringsopdrachten, noodzakelijk. Deze opdrachten interfereren met de efficiënte en effectieve uitrol van inspectie 2.0 op maat en ze zorgen voor een bijkomende belasting voor betrokken inspecteurs waardoor zij minder aanwezig kunnen zijn op de school- en klasvloer.

Voor de ontwikkeling van nieuwe leerplannen is momenteel een goedkeuring door de Vlaamse Regering vereist op basis van een advies dat wordt verleend door de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie controleert voortaan in elke school alleen nog in welke mate minimumdoelen en maximale leerwinst bereikt worden. Ze adviseert dus niet langer over de goedkeuring van de leerplannen. In plaats daarvan zullen schoolbesturen de ontwikkelde leerplannen ter goedkeuring moeten voorleggen aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS),

waarbij wordt getoetst of de minimumdoelen volledig en correct zijn omgezet in het leerplan en dit plan geen elementen bevat die tegenstrijdig zijn met de vastgestelde minimumdoelen.

Bij een aantal andere adviseringen zijn meerdere partijen betrokken bij de totstandkoming van het advies. Aangezien de betrokkenheid van deze partners niet wordt gewijzigd blijft de kwaliteit van het advies ook gegarandeerd. Ook vanuit efficiëntiedenken is de geschrapte tussenkomst van de onderwijsinspectie dus relevant. De impact van de verschillende schrappingen werd besproken met betrokken partijen AGODI, AHOVOKS en het Departement Onderwijs & Vorming. De verschillende entiteiten konden zich zo voorbereiden op het wegvallen van het advies van de onderwijsinspectie. AGODI kan voor de adviseringen gebruikmaken van doorlichtingsverslagen.

2. Mogelijkheid tot onaangekondigd doorlichten

Resultaten uit internationaal en Vlaams onderzoek tonen aan dat de onderwijskwaliteit onder druk staat. Een hands-on aanpak is in deze nodig.

De onaangekondigde controles zorgen ervoor dat inspecteurs een representatief en waarheidsgetrouw beeld krijgen van de dagelijkse gang van zaken, zonder dat de instelling zich specifiek voorbereidt. Dit bevordert de waarheidsgetrouwheid en betrouwbaarheid van de controle en verscherpt de beeldvorming op de reële onderwijskwaliteit. Onaangekondigd doorlichten kan dus bijvoorbeeld plaatsvinden om een beter zicht te krijgen op het klas- en schoolklimaat, op basis van klachten die gesignaleerd worden, op basis van een risicoanalyse,...

Ook andere controlediensten van de overheid beschikken over de mogelijkheid om onaangekondigd controles te doen om de kwaliteit te kunnen garanderen. Die zijn vaak zelfs de standaard. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het agentschap Zorg en Gezondheid, het agentschap Opgroeien, de Vlaamse Milieumaatschappij, Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW).

3. Controle op antipestbeleid als onderdeel van leerlingenbegeleiding bij een doorlichting

Alleen in een veilige leef- en leeromgeving kunnen jongeren zich optimaal ontwikkelen. Een positief en stimulerend school- en klasklimaat ondersteunt het bereiken van de doelen. Als lessen sereen en rustig verlopen, kunnen leerlingen zich concentreren op de lesinhoud en participeren aan het lesverloop. Als de mentale ruimte die daarvoor nodig is onder druk gezet wordt, bijv. door pestgedrag, dan kunnen leerlingen niet tot leren komen en leerwinst boeken. Ze dreigen dan af te haken en uit te vallen waardoor hun leerrecht onder druk komt te staan. Als er in het schoolteam geen goede afspraken zijn over hoe met pesten wordt omgegaan, kan dat ertoe leiden dat leerlingen zich niet veilig voelen en niet tot leren komen.

Studies zoals de Health Behaviour in School-aged Children (HBSC, 2022) wijzen erop dat 1 op 5 leerlingen in Vlaanderen gepest wordt tijdens hun jeugd. Vooral in de groep 11- tot 12-jarigen liggen de cijfers zeer hoog: ongeveer 1 op 3 zegt slachtoffer geweest te zijn van pesten. Ook de Vlaamse scholierenkoepel roept, vanuit haar brede enquête bij scholieren, op om van het mentaal welzijn een prioriteit te maken.

Door van het voeren van een antipestbeleid een decretale verwachting te maken, zullen scholen gestimuleerd worden om de waarden die ze bijna allemaal opnemen in hun pedagogisch project effectief te realiseren, wat het lesgeven en het leren versterkt. Als verwachtingen verduidelijkt worden, kan de onderwijsinspectie haar stimulerende en controlerende rol versterken waardoor ze beter kan bijdragen tot het waarborgen van het leerrecht van alle leerlingen. Het regeerakkoord geeft tot slot ook aan scholen te willen ondersteunen bij het ontwikkelen van een doortastend antipestbeleid.

4. Invoering van kwaliteitsbeleid als erkenningsvoorwaarde

Scholen, centra, instellingen en academies zijn de eerste verantwoordelijken voor hun kwaliteitsbeleid en kwaliteitsontwikkeling. De inspectie stelt echter al een aantal jaar vast dat onderwijsinstellingen daar zeer wisselend in slagen, onafhankelijk van het onderwijsniveau. Verschillende aspecten van de kwaliteitsontwikkeling blijven werkpunten, en dit Vlaanderenbreed: het onderwijskundig beleid, de cyclische en betrouwbare evaluatie met nadrukkelijke aandacht voor resultaten en effecten. Scholen, centra, instellingen en academies werken wel vanuit een visie, maar de doorvertaling in concrete afspraken en maatregelen tot bij de lerenden tot op de klasvloer, net zoals de opvolging ervan, kent nog heel wat groeimarge. Dit is zeker het geval in een context waarin de onderwijskwaliteit steeds nadrukkelijker onder druk staat.

Door expliciet de link te maken met artikel 4 van het decreet onderwijskwaliteit van 8 mei 2009, waarin de referentiekaders vermeld worden, is het voor de scholen, centra, instellingen en academies helder wat de verwachtingen hieromtrent juist zijn.

Als eerste verantwoordelijke voor haar onderwijskwaliteit, ontwikkelt de instelling en een GI-afdeling continu haar kwaliteit om steeds beter tegemoet te komen aan de kwaliteitsverwachtingen uit respectievelijk het referentiekader Onderwijskwaliteit en het referentiekader kwaliteit van de GI-afdelingen. Ze voert een doelgericht strategisch, organisatorisch en onderwijskundig beleid dat effect heeft op de klasvloer in het onderwijsleerproces, in de leef- en leeromgeving, in de begeleiding en in de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Ze evalueert haar onderwijskwaliteit cyclisch en betrouwbaar, met nadrukkelijke aandacht voor resultaten en effecten bij de leerlingen, om de kwaliteit van haar onderwijs doelgericht te borgen of bij te sturen'.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verkregen op 3 april 2025.
2. Advies SERV

De SERV bracht op 12 mei 2025 een advies uit. De SERV uit geen bezwaar tegen onaangekondigde bezoeken. Wel vindt de SERV het belangrijk dat de onderwijsinspectie een ondersteunende partner kan blijven van scholen. Over het wegvallen van de adviseringsopdrachten spreekt de SERV zich niet ten gronde uit.

3. Advies VLOR

De VLOR bracht op 22 mei 2025 een advies uit. Het advies van de VLOR betreft volgende thema's.

- Kwaliteitsdriehoek

De VLOR wijst op de kwaliteitsdriehoek van onderwijsinspectie, pedagogische begeleidingsdiensten en onderwijsinstellingen waarin elke actor een evenwaardige rol speelt. Ze staat achter de doelstellingen van voorliggende regelgeving, maar merkt op dat die vooral de rol van de onderwijsinspectie betreft, en dat ook de andere actoren hun rol moeten kunnen blijven waarmaken.

Met deze regelgeving wordt de rol van de onderwijsinstellingen in de kwaliteitsdriehoek nog eens beklemtoond via het inschrijven van een kwaliteitsbeleid als een erkenningsvoorwaarde. De pedagogische begeleidingsdiensten worden bovendien in het kader van de uitrol van de nieuwe minimumdoelen met extra middelen versterkt.

- Vraag naar evaluatie

De VLOR erkent het belang van een sterke en onafhankelijke onderwijsinspectie die zich meer zal kunnen focussen op haar kerntaak. Ze vraagt zich evenwel af of dit decreet dat effectief kan garanderen en stelt daarom een evaluatie voor om indien nodig bij te sturen.

We gaan in op deze vraag naar evaluatie en schrijven deze in in artikel 36 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009, zoals gewijzigd. De evaluatie is voorzien voor 2030.

- Kwaliteitsbeleid als erkenningsvoorwaarde

De VLOR erkent het belang van het voeren van een kwaliteitsbeleid als erkenningsvoorwaarde. Ze vraagt om het begrip kwaliteitsbeleid te verduidelijken. Het begrip kwaliteitsbeleid is echter niet nieuw en werd ook al opgenomen in het decreet betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding van 27 april 2018, zoals gewijzigd én in het decreet over leersteun van 5 mei 2023, zoals gewijzigd.

Bovendien is het begrip al voldoende beschreven in het referentiekader voor onderwijskwaliteit, waarnaar verwezen wordt in de artikels waarmee het kwaliteitsbeleid als erkenningsvoorwaarde wordt ingeschreven.

- Onaangekondigd doorlichten

De VLOR vraagt om modaliteiten te bepalen voor de uitvoering van een onaangekondigde doorlichting. Hieraan wordt echter al voldaan in art. 38, §3 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij het decreet van 12 september 2024. In dit artikel is bepaald dat een toezichtskader en doorlichtingsinstrumenten opgemaakt en bekendgemaakt worden. Voor onaangekondigde doorlichtingen zal hetzelfde toezichtskader worden gebruikt als bij aangekondigde doorlichtingen.

4. Advies Raad van State

De Raad van State heeft advies 77.833/1 uitgebracht op 15 juli 2025.

De Raad van State suggereert om AHOVOKS, het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, te definiëren in artikel 3 van het decreet basisonderwijs, de Codex Secundair onderwijs en het decreet deeltijds kunstonderwijs. Dit agentschap wordt immers vermeld in de artikels m.b.t. de goedkeuring van de leerplannen. De suggestie van de Raad van State werd opgevolgd en de definitie werd toegevoegd op de betreffende plaatsen.

Het voeren van een kwaliteitsbeleid wordt in de verschillende niveaudecreten toegevoegd als erkenningsvoorwaarde voor instellingen. In de betreffende artikelen is opgenomen dat het kwaliteitsbeleid gevoerd moet worden zoals vermeld in artikel 4, §2, eerste lid van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.

De Raad van State beveelt aan om duidelijker in de tekst van de artikelen op te nemen dat het voeren van een kwaliteitsbeleid inhoudt dat het betreffende referentiekader (referentiekader onderwijskwaliteit of referentiekader kwaliteit van onderwijs in de gemeenschapsinstellingen) gehanteerd wordt door de instelling. Anderzijds merkt ze op dat ook een link zou gelegd kunnen worden met art. 6 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs in plaats van met art. 4. In art. 6 wordt echter geen melding gemaakt van de referentiekaders, en in art. 4 wel. Daarnaast geeft art. 6 aan dat instellingen zelf kiezen op welke manier ze hun kwaliteit bewaken, terwijl deze erkenningsvoorwaarde inhoudt dat dit gebeurt met het oog op het tegemoetkomen aan het betreffende referentiekader.

De aanbeveling van de Raad van State werd opgevolgd en uitgevoerd door in de artikelen toe te voegen dat een kwaliteitsbeleid in het basisonderwijs, secundair onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs gevoerd moet worden als vermeld in artikel 4, §2, eerste lid, "met het oog op het tegemoetkomen aan het referentiekader voor onderwijskwaliteit". Voor de gemeenschapsinstellingen werd in het betreffende artikel toegevoegd dat het kwaliteitsbeleid gevoerd moet worden als vermeld in artikel 4, §2, vijfde lid, "met het oog op het tegemoetkomen aan het referentiekader kwaliteit van onderwijs in de gemeenschapsinstellingen".

De Raad van State merkt op dat in de Codex Secundair Onderwijs een nieuw begrip "unieke leerplannen" werd ingevoerd ter vervanging van de bestaande passage "eigen leerplannen". Ze beveelt aan om de nieuwe term te verduidelijken. Omdat de nieuwe term an sich onvoldoende duidelijk is, werd die geschrapt in dit decreet. Er werd tegemoetgekomen aan het advies van de Raad van State door de passage zelf in de betreffende artikels duidelijker te omschrijven.

Wat betreft het leren in een alternatieve leercontext in het deeltijds kunstonderwijs, wordt in dit decreet bepaald dat de academie ervoor zorgt dat alle reglementering over overleg en onderhandeling hiervoor wordt toegepast. De Raad van State beveelt aan om nader te verduidelijken om welke reglementering dit gaat. Deze aanbeveling werd uitgevoerd. De verwijzing naar het Koninklijk besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel, het Besluit van de Vlaamse regering van 28 augustus 2000 houdende oprichting en samenstelling van de lokale comités voor de personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs en het Decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs werd toegevoegd.

Andere aanbevelingen met betrekking tot vormvereisten werden integraal opgevolgd.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Niet van toepassing.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2

In dit artikel wordt de afkorting AHOVOKS gedefinieerd.

Art. 3.

Artikel 44bis van het decreet basisonderwijs regelt de beoordeling van aanvragen tot gelijkwaardigheid door vervangende minimumdoelen door schoolbesturen. In §2, derde lid, wordt het gemotiveerd advies door de onderwijsinspectie vervangen door een gemotiveerd advies door AHOVOKS.

Art. 4.

Een kwaliteitsbeleid voeren, zoals vermeld in artikel 4 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, wordt toegevoegd als erkenningsvoorwaarde. Op advies van de Raad van State wordt in het artikel verduidelijkt dat het voeren van een kwaliteitsbeleid gebeurt met het oog op het tegemoetkomen aan het referentiekader voor onderwijskwaliteit.

Art. 5.

Artikel 101, §5 (Afdeling 1 – Vrije schoolkeuze) bepaalt dat een gunstige beslissing van de regering nodig is bij de oprichting van een nieuw type van vrije keuze in het buitengewoon basisonderwijs. Het advies van de onderwijsinspectie aan de Vlaamse Regering over het oprichtingsdossier wordt opgeheven.

Art. 6.

Artikel 111, §4 (Onderafdeling C – Oprichten van een type) bepaalt dat een gunstige beslissing van de regering nodig is bij de oprichting van een nieuw type in het buitengewoon basisonderwijs. Het advies van de onderwijsinspectie aan de Vlaamse Regering over het oprichtingsdossier wordt opgeheven.

Art. 7.

Dit artikel bepaalt dat er een gunstige beslissing van de regering nodig is bij de oprichting van een taalafdeling Nederlands-VGT. Het advies van de onderwijsinspectie aan de Vlaamse Regering over het oprichtingsdossier wordt opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007

Art. 8.

Dit artikel regelt de opheffing van de verplichte goedkeuring van leerplannen door de Vlaamse Regering op basis van het advies van de onderwijsinspectie.

Daarnaast bepaalt het artikel dat schoolbesturen de ontwikkelde leerplannen ter goedkeuring moeten voorleggen aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, waarbij wordt getoetst of de minimumdoelen volledig en correct zijn omgezet in het leerplan en dit plan geen elementen bevat die tegenstrijdig zijn met de vastgestelde minimumdoelen. Het leerplan bevat een concordantietabel met de overeenkomst tussen de onderwijsdoelen en de leerplandoelen.

Omwille van transparantie over alle leerplannen heen kan de Vlaamse Regering nadere bepalingen vastleggen met betrekking tot de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten van de leerplannen. Leerplannen zijn een aanvullend instrument voor de onderwijsinspectie om het kwaliteitsbeleid van een centrum te kaderen.

Art. 9.

In dit artikel wordt de term 'kwaliteitszorgsysteem' vervangen door 'kwaliteitsbeleid' teneinde een uniforme terminologie te hanteren overheen alle onderwijsniveaus. Dit gebeurt naar analogie met de regelgeving rond CLB's en leersteuncentra, waar de terminologie 'kwaliteitsbeleid' al is ingeschreven.

Art. 10.

In dit artikel is opgenomen dat de bevoegde inspectie de bepalingen m.b.t. kwaliteitsbeleid in artikel 52 nagaat tijdens de doorlichting. De term "kwaliteitszorg" is een overbodige specificatie bij de verwijzing naar artikel 52, en wordt hier opgeheven. Dit gebeurt opnieuw om het gebruik van meerdere parallelle termen te vermijden.

Art. 11.

Een kwaliteitsbeleid voeren, zoals vermeld in artikel 52 wordt toegevoegd als erkenningsvoorwaarde. Op advies van de Raad van State wordt in het artikel verduidelijkt dat het voeren van een kwaliteitsbeleid gebeurt met het oog op het tegemoetkomen aan het referentiekader voor onderwijskwaliteit.

Art. 12.

Artikel 197ter wordt opgeheven, gezien de toepassingsperiode van 1 september 2001 tot en met 31 augustus 2008 verlopen is.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009

Art. 13.

Dit artikel stelt de definitie van decretale en reglementaire bepalingen inzake minimumdoelen in artikel 2 bij.

Art. 14

Via dit artikel wordt een evaluatie ingeschreven in 2030.

Art. 15.

Artikel 38, §3 legt vast welke verplichtingen van instellingen de onderwijsinspectie controleert bij een doorlichting. Voor de bepaling rond leerlingenbegeleiding wordt expliciet opgenomen dat dit ook betrekking heeft op het antipestbeleid.

In §4, punt 2° wordt een lid toegevoegd dat het onaangekondigd doorlichten mogelijk moet maken.

Art. 16.

Artikel 42, §3 omschrijft de aankondiging van een bezoek van de onderwijsinspectie in het kader van een doorlichting. Aan deze omschrijving wordt een zin toegevoegd om onaangekondigde doorlichtingen mogelijk te maken.

Resultaten uit internationaal en Vlaams onderzoek tonen aan dat de onderwijskwaliteit onder druk staat. Een hands-on aanpak is in deze nodig. Ook leerlingen en ouders zijn al langer vragende partij voor onaangekondigde doorlichtingen.

De onaangekondigde controles zorgen ervoor dat inspecteurs een representatief en waarheidsgetrouw beeld krijgen van de dagelijkse gang van zaken, zonder dat de instelling zich specifiek voorbereidt. Dit bevordert de waarheidsgetrouwheid en betrouwbaarheid van de controle en verscherpt de beeldvorming op de reële onderwijskwaliteit.

Deze aanpak is analoog aan andere controlediensten, die eveneens onaangekondigd controles doen. Daar zijn onaangekondigde controles vaak de standaard of is er minstens een mogelijkheid tot onaangekondigde controles om de kwaliteit te garanderen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het agentschap Zorg en Gezondheid, het agentschap Opgroeien, de Vlaamse Milieumaatschappij, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en Toezicht Welzijn op het Werk.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art 17.

In dit artikel worden de afkortingen AGODI, AGION en AHOVOKS gedefinieerd. Ook wordt de definitie van het begrip "gemeenschappelijk curriculum" afgestemd op de vigerende decreetgeving rond onderwijsdoelen.

Art 18., 20., 22., 23., 24., 27., 28., 29. en 33.

Deze artikelen bepalen dat schoolbesturen de ontwikkelde leerplannen ter goedkeuring moeten voorleggen aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, waarbij wordt getoetst of de minimumdoelen volledig en correct zijn omgezet in het leerplan en dit leerplan geen elementen bevat die tegenstrijdig zijn met de vastgestelde minimumdoelen. Het leerplan bevat een concordantietabel met de overeenkomst tussen de onderwijsdoelen vastgelegd bij decreet of besluit, en de leerplandoelen.

De minimumdoelen worden minstens letterlijk overgenomen in de leerplannen. Omwille van transparantie over alle leerplannen heen kan de Vlaamse Regering nadere bepalingen vastleggen met betrekking tot de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten. Leerplannen zijn een aanvullend instrument voor de onderwijsinspectie om het kwaliteitsbeleid van een school te kaderen.

In lijn daarmee, wordt de verplichte advisering van examenprogramma's van de examencommissie door de onderwijsinspectie opgeheven.

Voor het Zeepreventorium, behorend tot het gemeenschapsonderwijs, wordt de bepaling dat het aanbieden van leerplannen van het vrij onderwijs gebeurt in afwijking van de voorwaarde in artikel 15, §1, 12°, b, opgeheven.

Naast de opheffing m.b.t. de leerplannen in artikel 16, wordt via datzelfde artikel ook het voeren van een kwaliteitsbeleid als vermeld in artikel 4 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs toegevoegd als erkenningsvoorwaarde. Op advies van de Raad van State wordt in het artikel verduidelijkt dat het voeren van een kwaliteitsbeleid gebeurt met het oog op het tegemoetkomen aan het referentiekader voor onderwijskwaliteit.

Op advies van de Raad van State wordt de bepaling met betrekking tot de "unieke leerplannen van het schoolbestuur" in de artikelen 20, 24, 27 en 28 geherformuleerd met het oog op verduidelijking maar zonder aan de inhoud te raken.

Art. 19.

Artikel 47, paragraaf 3, omschrijft de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om aan scholen met technisch of beroepsgerichte opleidingen extra middelen toe te kennen die bestemd zijn voor investeringen in didactische uitrusting. Om voor extra middelen in aanmerking te kunnen komen, moeten de betrokken scholen een investeringsplan opstellen. De beoordeling van de ingediende investeringsplannen gebeurt door een commissie samengesteld uit drie afgevaardigden van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming en twee afgevaardigden van de onderwijsinspectie, enerzijds, en één afgevaardigde per onderwijsnet, voorgedragen door het Gemeenschapsonderwijs en de betrokken representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs, en één afgevaardigde van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, anderzijds.

Voorliggend voorstel van decreet schrapt de vertegenwoordiging van de onderwijsinspectie in deze commissie.

Art. 21.

Het is voor schoolbesturen mogelijk om een afwijking van de onderwijsdoelen aan te vragen. Artikel 146, §3 regelt de beoordeling van de ontvankelijkheid en gelijkwaardigheid van vervangende minimumdoelen. In §2, derde lid van het artikel, wordt het advies door de onderwijsinspectie vervangen door een advies van AHOVOKS. Voor de beoordeling zal nog steeds advies worden ingewonnen van een ad hoc commissie van deskundigen.

Art. 25.

Artikel 178 regelt de programmatie van structuuronderdelen die niet onder de toepassing van artikel 177 vallen. De Vlaamse Regering beslist over de programmatie na advies van verschillende instanties. Dit artikel regelt de opheffing van het advies van de onderwijsinspectie bij deze programmatieaanvragen.

Art. 26.

Artikel 179/3 regelt de programmatie van het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers. Het advies van de onderwijsinspectie aan de Vlaamse Regering over deze programmatieaanvraag wordt opgeheven.

Art. 30.

Dit artikel regelt de opheffing van het advies van de onderwijsinspectie aan de Vlaamse Regering bevoegd voor onderwijs over de programmatieaanvragen van nieuwe scholen in het buitengewoon secundair onderwijs.

Art. 31.

Dit artikel regelt de opheffing van het advies van de onderwijsinspectie over de programmatieaanvragen van nieuwe opleidingsvormen en structuuronderdelen in het buitengewoon secundair onderwijs.

Art. 32.

Dit artikel regelt de opheffing van het advies van de onderwijsinspectie over de programmatieaanvragen van nieuwe types in het buitengewoon secundair onderwijs.

Art. 34.

Dit artikel regelt de opheffing van het advies van de onderwijsinspectie aan de Vlaamse Regering over de programmatie van duale structuuronderdelen.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs van 9 maart 2018

Art. 35.

Omdat de adviesbevoegdheid van de onderwijsinspectie over het toestaan van bijzondere vestigingsplaatsen (die per besluit van de Vlaamse Regering is geregeld) wordt opgeheven, is het aangewezen om duidelijker af te bakenen welke vestigingsplaatsen 'bijzondere' kunnen zijn. Daarom wordt uit de definitie van bijzondere vestigingsplaats de ruimte weggeschreven om andere dan de opgesomde contexten te kunnen toestaan. Daarnaast wordt de definitie van AHOVOKS toegevoegd.

Art. 36.

Het is voor schoolbesturen mogelijk om een afwijking van de onderwijsdoelen aan te vragen. Bij de beoordeling van deze aanvragen, vraagt de Vlaamse Regering advies van de onderwijsinspectie en van een commissie van onafhankelijke deskundigen. In §2, derde lid van het artikel, wordt het advies van de onderwijsinspectie vervangen door een advies van AHOVOKS. De advisering door de commissie ad hoc van onafhankelijke deskundigen blijft behouden.

Art. 37.

Parallel aan de wijzigingen aan de Codex Secundair onderwijs, bepaalt dit artikel dat schoolbesturen de ontwikkelde leerplannen ter goedkeuring moeten voorleggen aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, waarbij wordt getoetst of de minimumdoelen volledig en correct zijn omgezet in het leerplan en dit plan geen elementen bevat die tegenstrijdig zijn met de vastgestelde minimumdoelen. Het leerplan bevat een concordantietabel met de overeenkomst tussen de onderwijsdoelen vastgelegd bij decreet of besluit, en de leerplandoelen.

Omwille van transparantie over alle leerplannen heen kan de Vlaamse Regering nadere bepalingen vastleggen met betrekking tot de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten van de leerplannen. Leerplannen zijn een aanvullend instrument voor de onderwijsinspectie om het kwaliteitsbeleid van een academie te kaderen.

Art. 38.

Leren in een alternatieve leercontext, bijvoorbeeld een amateurkunstgroep, is een recht van de leerlingen onder voorwaarden. De academie gaat op voorhand na of een bepaalde alternatieve leercontext geschikt is voor een kwaliteitsvol leerproces. De wijzigingsbepaling verlaat de administratief veeleisende procedure om via een door de onderwijsinspectie gevalideerd toetsingsinstrument en afsprakenkader de kwaliteit te verzekeren. De wijzigingsbepaling creëert een rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om een helder en gebruiksvriendelijk kwaliteitskader uit te tekenen. De decretale principes zoals de gedeelde verantwoordelijkheid voor de opvolging van het leerproces door de academie en de begeleider van de alternatieve leercontext blijven behouden. De academie moet er ook voor zorgen dat alle reglementering over overleg en onderhandeling wordt gevolgd. Op advies van Raad van State wordt verduidelijkt om welke reglementering dit gaat.

Art. 39.

Een kwaliteitsbeleid voeren als vermeld in artikel 4 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs wordt toegevoegd als erkenningsvoorwaarde. Op advies van de Raad van State wordt in het artikel verduidelijkt dat het voeren van een kwaliteitsbeleid gebeurt met het oog op het tegemoetkomen aan het referentiekader voor onderwijskwaliteit.

Art. 40.

Door de opheffing van de adviesbevoegdheid van de onderwijsinspectie over het toestaan van bijzondere vestigingsplaatsen (die per besluit van de Vlaamse Regering is geregeld) is het aangewezen om duidelijker af te bakenen welke vestigingsplaatsen 'bijzondere vestigingsplaatsen' kunnen zijn. Daarom wordt de ruimte weggeschreven om andere dan de in artikel 3 13° opgesomde contexten te kunnen toestaan.

Art. 41.

Dit artikel regelt de opheffing van het advies van de onderwijsinspectie over de onderwijsbevoegdheid binnen het deeltijds kunstonderwijs.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht van 17 mei 2024

Art. 42.

Een kwaliteitsbeleid voeren, zoals vermeld in artikel 4 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, wordt toegevoegd als erkenningsvoorwaarde. Op advies van de Raad van State wordt in het artikel verduidelijkt dat het voeren van een kwaliteitsbeleid inhoudt dat de instelling tegemoetkomt aan het referentiekader kwaliteit van onderwijs in de gemeenschapsinstellingen. Enkel artikel 42 treedt in werking op een later tijdstip, nl. op 1 september 2026. Het vijfde lid van artikel 4, §2 – waarnaar dit artikel verwijst – treedt immers pas in werking op 1 september 2026, zoals bepaald in het decreet van 17 mei 2024.

Hoofdstuk 8. Slotbepaling

Art. 43.

Dit decreet treedt in werking op 28 november 2025, met uitzondering van artikel 42 dat in werking treedt op 1 september 2026.

Zo vindt de inwerkingtreding plaats nog voor de datum "30 november 2025" die geldt voor gebeurlijke programmatieaanvragen schooljaar 2026-2027 in het basis- en secundair onderwijs. Zodoende wordt vermeden dat de onderwijsinspectie over die aanvragen alsnog voor het laatst advies moet uitbrengen, daar waar die opdracht door het decreet wordt weggeschreven.

Zie boven voor meer info over de inwerkingtreding van art. 42.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Mathias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR